

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a jóhánytösdékből.

Tarka képek.

A *kath. sajtóegyesület*. A katolikus sajtóegyesület, amely a sajtó tisztességét lesz hívatva kultiválni, tárgyilagos, egészséges szellemű újságokkal ellátni a katolikus újságolvasó közönséget, másfél éves fennállás után beszámolt működéséről. Feltárja az eddigi sikereket, de leplezetlenül mutat rá a *hiányokra* is, azokra a kötelezettségekre, amelyekkel még vele szemben *egyesek* tartoznak. A katolikus sajtóegyesület másfél évi fennállása után több mint 200000 koronát gyűjtött össze közadakozás révén, de ezzel a kétszázézer koronával még alig lehet megkezdeni a katolikus sajtó reorganizációját, legyűrni a tisztességtelen, köpönyegforgató, üzleti érdekek szolgálatába hajlott sajtót. A kép, amelyet a katolikus sajtóegyesület haladása mutat, biztató, de még nem kielégítő. Érdekesnek tartjuk bemutatni, hogy vármegyénk minő helyet, milyen szerepet foglal el az általános képben. A kép összehatását bizony nem emeli, más vármegyék sokkal illusztrisabb helyzet foglalnak el benne, mi csak nagyon szerény helyet képviselünk s tarkítjuk a különben jóhatású képet. De lássuk: Nagyobb összeggel vannak képviselve a következő jelenseink: *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök 2000 korona, *Szabóris* Jenő kanonok 300 korona, *Eszterházy* Mór gróf, orszgy. képv., (Csákvár) 200 kor., *Klancz* György dr. kanonok 200 kor., *Nagelreiter* Alajos dr. káplán 200 kor., *Platz* Bonifác dr. főigazgató 200 kor., *Rácz* Endre

plébános 200 K (Csákvár) *Zichy* Rafael gróf Sárszentmihály (200 K.) a Székesfehérvári kath. kör 200 K. *Csak* ennyi; több semmi; még az *illetékesek* sem igen mozogódnak.

Ezzel szemben országos nevéből mutatjuk be, hogy a katolikus sajtóegyesület szükséges, nagyhivatású intézmény. Ennek dokumentálásaként országos nevű férfiak siettek támogatására. A *tanulságos* névsort a következőkben közöljük: Herceg Eszterházy Miklós dr. v. b. t. t. 10000 K, Eszterházy Pál gróf 1000 K, (Pápa) Hohenlohe Egon herceg (Nagyszében) 1000 K. Battyány Iván gróf 500 korona (Csákvár), Majláth György gróf 500 korona (*Zavar*), Herceg Hohenlohe Clodvigné 300 korona, Pongrácz Adolf gróf 300 K, Ackerman Katica 200 K, Concha Győző dr. egy. tanár 200 K, Chotek Rezső gróf 200 K, *Dessewffy* Aurél gróf 200 K, Erdődy Sándor gróf 200 K, Hüttl Hümér egyetemi tanár 200 K, Majláth József gróf v. b. t. 200 K, Mezey Lajos dr. MÁV. főfelügyelő 200 K, Mikes János gróf 200 K, Rudics Ignác földbirtokos 200 K, Somsich Béla gróf 200 K, Szemere Miklós orszgy. képv. 200 K, Wilczek Vilmos gróf 200 Zichy Aladár gróf miniszter, Zichy Béla gróf, Zichy János gróf, Zichy Nándor gróf, stb. stb.

Hangsúlyozzuk, hogy e díszes névsort *tanulságul* közöltük le.

A *lapok*. A lapokról lesz szó, amelyeket mi sajtóságosan elűtö jellegetknél fogva két részre

osztályozunk. Vannak *keresztény* lapok, ezek a tisztességet, az erkölcsöt, az eszményi értékek megbecsülését és vannak *zsidó* lapok, amelyek nagyrészt ennek az *ellenkezőjét* képviselik. Hogy az események felfogásának, megvilágításának dolgában mekkora a különbség a keresztény és zsidó lapok között, annak eklatans bizonyítékát a mindennapi példának kívül *észrevehetőkben* a mi nap szolgálattáink.

A gyermekvédő liga botránnyáról írva melegen védelmükbe veszik a manipulációk szerzőit, a sorsjegykibocsátó vigéceket s támadják a kath. újságokat, amelyek az országra szóló botránnyok leleplezését eszközölték. A mérték, a mellyel mérnek *hamis*. Akár a keresztény dolgokat mérik, akár a zsidó dolgokat. Mindezt teszik a *kultúra* nevében, amelyet ők szeretnek képviselni zsidó szerint. Furcsa dolog is az a kultúra Magyarországon! Olyan köpönyeg, amelyben bátran helyet foglalhatnak: sár, piszok, hazugság, szentes érdekek a kritika szemüvegét viselő világ elől. És elismerjük, hogy ezekben a dolgokban a zsidó-sajtó nem — köpönyegforgató.

Szövetkezeteink.

A katolikus restauráció mint a megújuló katolicizmus legelső *igényét* a fogyasztási szövetkezetek alakítását vetette felszínre. Éreztük, hogy a keresztény érdekek a kereskedelem s általában a gaz-

Béke.

A bucsuzó nap csókja végső lángot
A nyári alkony pára fátyolán,
Ráhinti fényét lelkeimre és átán
Elszállt a csengő estharang szaván.

Fölöttem ősi, százasodó dífőja;
Lombjai közt az esti szél susog.
A távolban száz pislá mécszláng reszket,
Fáradtan égő, sápadt csillagok.

Ott lenn, a völgyben a kumyhók lakója
Most tér nyugodni, ám ajka előbb
— A hívő, zsongó esti harangszóra —
Imát rebeg a feszület előtt.

Actán viskóra, völgyre, bérctetőre
Sötét éj, csend ül. Néma áhítat.
Minden pihen, csupán az Isten lelke
Lebeg felettük, őrsi álmukat.

— Ó Miatyánk... — sugja ajkam s érzem,
A vergődő szív ott benn megpihen.
A többi küzdő, vérző szívre is ma
Boríts nyugalmat édes Istenem.

Az Oceánon.

— A *Fejérmegyei Napló* eredeti tárcája. —

A Slavoniának a Cunard Line másik kívándorló hajójának szerencsétlen sorsáról bizonyára sokat olvastak már önök is az újságokban. Ha jól tudom 13-áról 14-ére forduló éjjel történt a katasztrófa, a mikor mi már az adriai tengeren jártunk s látszólag a világtól teljesen el voltunk zárva. A Marconi telegraf útján azonban még az nap mindent részletesen megtudtunk.

Természetesen nagy szerencse, hogy a Marconi nem közli pl. a magyar politikai válság fázisait, mert akkor a tenger hánykolódásai nélkül is szert tehetnénk egy kis tengeri betegségre.

Föltéve tehát azt az esetet, hogy utközben valami szerencsétlenség érné a hajónkat, Marconi segítségével rövid idő alatt segítséghez is hozzájuthatnánk.

Nagyobb bajuk azonban a hajónknak az, a mi 26-án, 27-én és 28-án fenyegetett bennünket. Dél tájban hirtelenül nehéz köd ült a tájra. Sűrű felhőben szőtt a hajónk, a mely semmiképp se akart szétoszlatni. Valamelyik méltóságos felhőtömegnek eszébe jutott elhagyni a 33-ik emeletet és lenn kíván sétálni a mi országutun-

kon s mi teljességgel tehetetlenek vagyunk vele szemben. A hajó ilyenkor képtelen észrevenni a szemközti jövő másik hajót s ki van téve annak a veszedelemnek, hogy azzal összeütközik. Tiszta időben éjjel villamos reflektor világít a főárbocon, a mely több mérföldnyi távolságra tudtul adja hajónk létezését. A köddel szemben azonban tehetetlen a hajó. Mihelyt a sűrűsége megkezdődött, meglátsították a hajó gyorsaságát, sőt ha még sűrűbb lett volna, éjjel esetleg meg is állott volna, hogy veszedelem ne érje...

Most, mikor egy nap múlva e sorokat folytatom, még mindig *lenn* uszunk a slamasztikában. Néha-néha egy-két órára megkönnyebbült, akkor el lehetett látni néhány száz méternyire s el tudtuk volna kerülni az esetleg szembe jövő veszedelmet. Később azonban újra oly sötét lett a köd, hogy a hajó alig lépésbe ballagott, a személyvonat 25 kilométernyi gyorsasága helyett csak 5 kilométert tett meg. Máskép nem tudván magáról jelt adni, minden percben dudált egy keserveset. Így tartott ez az egész éjjelen át — képzelhető, hogy mekkora gyönyörűségünkre. A ki hallott hajóhangot, tudja, hogy a képzelhető legotrombábbak közé tartozik. A sip van vagy félméter vastag, ezen bocsátanak ki egy nagy tömeg gőzt, valóságos felhőt, a mely azt a ke-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Egy tanuló felvétetik.

Ma! lapunk 6 oldal.

00000407

daság terén szenvedték a legsúlyosabb s leghelyrehozhatatlanabb megaláztatást. Az üdvös és szükségszerű reakció tehát ezen a téren támadt fel s a különböző szövetkezetek: fogyasztási-, hitel-, termelő-, értékesítőszövetkezetek alakításával igyekezett menteni a lejtőre jutott keresztény gazdasági érdekeket. Egymásután alakultak a szövetkezetek, amelyeknek megnyitása valószínűleg volt a népszaroló kereskedelemről leigázott faluban. A szövetkezet aztán, míg nem csökken vezetőinek ügybuzgalma, a népjólét erős támasza és istápjá lett. Tudunk községet arra fent Bars megyében, amelynek lakóit a kitünően prosperáló szövetkezet ráképésítette arra is, hogy különféle népjóléti intézményeket állítson üzembe s néhány év alatt az intézményesen megteremtett népjólét a virágzásnak soha nem ismert fokára emelte a községet. A fogyasztási szövetkezetből, amely mellett mint a szövetkezetek pénzügyeinek alkalmas lebonyolítója, a hitelszövetkezet is megalakult, kiindult a földművelő szövetkezet megalakítása, amely az egész határt a falusi nép kezelése alá szerezte meg.

Mikor ennek a bars megyei községnek haladásáról olvastunk a gazdák lapjában, a *Közlekedésben*, vele önkénytelenül is összehasonlítottuk a mi fejérmegyei szövetkezeteink sorsát, amelyek mint az utóbbi időben is szomorúan tapasztaljuk, legnagyobb részben tengődnek, sőt nem egy közülük már be is adta a kulcsot. Az összevetés alkalmat ad arra, hogy a két különböző eredmény okát mélyebben vizsgáljuk. A baj mindenesetre nem az eszmében, a szövetkezetben mint intézményben — hanem az ügykezelésben, az eszme alkalmazásában van. A mi szövetkezeteink azért bukhatnak sorra, mert nem vagyunk elég gyakorlottak s elég élelmes üzletemberek a kezelésben, vagy pedig nem gondolunk velők annyit, mint gondosan vezetett ügymenetük megkíváná. Mintha bele untunk volna már

abba a munkába, amellyel a szövetkezeti ügykezelés jár. Teljesen magára hagyjuk az üzletet s csak akkor kapunk a fejünk-höz, mikor a baj megtörténik s amikor már üthetjük az eluszott ezrek nyomát. Az információkat legközelebről Fejérmegyéből vesszük, ezt különben felesleges volt megjegyeznünk.

A hitelszövetkezetek felállítására pedig a kevésnél is kevesebbet gondolunk. Ezekhez talán még nagyobb érdek fűződik, mint a fogyasztási szövetkezetekhez. Azok csak a megélhetés aprólékos szükségleteit intézik, a hitelszövetkezet a nép pénzügyeinek alkalmas lebonyolításával népünket megmentheti azoktól a pénzügyi katasztrófától, amelyek előidézésébe népünket nemcsak az ő korlátoltsága, de kalandor, önző elemek lelkiismeretlen kézrajtásza olyan könnyen beledönti. Hány falusi házikó, hány paraszti major vándorolt idegen kézre amiatt, hogy népünk hitelviszonyait nem lelkiismeretes, — de mondjuk csak bátran — keresztény kezek bonyolították le. Honnét van az, hogy a 70-es évek, amelyekben olyan könnyen jutott földhöz a nép, teljesen kiforgatták vagyonából népünket. A gazdasági berendezésre kellő előrelátás híján tetemes összegeket vett kölcsön — uszora kamatra és úgy fogott neki a gazdálkodásnak. Néhány esztendő, vagy egyéb gazdasági devalváció elviselhetetlen adósságba hajszolta bele az új gazdát, akit a rohamosan felszaporodó adósságok néhány év alatt koldusbotra juttattak. Pusztult a falu népe s ép olyan arányban emelkedett az uszorás zsidó. Fejérmegyében is vannak falvaink, amelyekben talánunk 6—7 olyan földesurat, aki 20—30 évvel ezelőtt még szükecske boltokban a pálinkát mérte a dologra siető népek.

Ha akkor öntudatára jutottunk volna a keresztény köteleességeknek, a nép- és országmentés keresztény gondolata érvényre emelésének, nem kellene most a 12-ik órában kapkodnunk a köteleességteljesítés

munkájában, vagy sopánkodnunk a mulasztásainkból fakadó bajok miatt.

A hitelszövetkezetekhez népünk anyagi megélhetésének helyes elrendezésén kívül hatalmasabb, de igazában csak a jövőre nézve értéklendő érdek fűződik. Ismeretes, hogy a népet politikai jogának gyakorlásában mennyire fogva tartják azok az aprócseprő s jobbara teljesen idegen kézben levő pénzintézetek, amelyeket minden nagyobb faluban találunk. A liberális politikának ezek voltak a legerősebb s legfogósabb kereszteszközei. Akinek a takarékpénztárban adóssága volt, annak politikai pártállását a maga javára teljesen bizonyosnak vehette. Ha vonakodott s jobb meggyőződésére mert hivatkozni, menthetlenül felmondták hitelét s oly súlyos helyzetbe kergették, hogy kénytelen volt jobb meggyőződését palástolva idegen érdekek székértelője lenni. Míg tehát ezektől a takarékpénztáraktól, melyek nemcsak a nép anyagi viszonyait, de szellemét, lelkét is korlátlan hatalmalkodásuk alatt tartják, bármilyen módon meg nem tudunk szabadulni, addig ne várjuk keresztény mozgalmaink sikerét, amelyek eddig jórészt csak a *beszéd*, a nagymondhatóság és a nagyotakarás jegyében állanak. Itt kell résen lenni, itt vérünk el, itt török meg minden nagyotakarásunk, itt esik kátyuba minden igyekvésünk. A keresztény szellem restaurációját át kell vinni a keresztény gazdasági sikerek megújulásába. Test és lélek az egész ember, testből és lélekből kell venni erejét, képességeit és sikereit a keresztény restaurációnak is.

Híába, nekünk sokon kell még keresztülmennünk, hogy a népjólét *praktikus* szolgálatát megtanuljuk. Ebben a kereskedelem ága-bogainak ismeretén kívül majd munkára lesz szükségünk s magunknak kell elsősorban rácaforunk arra a csufondárral, de híába, nagyon is jellemző jelenségre, amely ránk alkalmazva vád-nak is beillik, hogy a magyar lelkesedése *szalmatűz*.

serves hangot adja. Mindenki elgondolhatja, hogy mekkora gyönyörűségem telett benne az éjjel, mikor úgyszólván semmit se tudtam miatta aludni. Mindig egy árva borjú jutott eszembe, amely az erdőben eltévedt s most az édesmamája után bög keservesen. A hajónk hangja talán erre a hasonlatra a legérdemesebb.

A kőd csak 28-án, Amerikától körülbelül 1000 mérföld távolságban oszlott szét s Péter és Pál előtt gyönyörű időt élveztünk, a legszebbek egyikét, a mi a tengeren csak elképzelhető. Ragyogó napstűs s méltóságos hullámzás, amelyen millió csipke tükrében veri vissza szépségét a nap.

A harmadik s talán leggonoszabb veszedelmei a hajónak a jéghegyek. Főnn a Jeges-tenger fölött a Spitzbergaktól Grönlandig, a tél folyamán óriási jégtömegek folynak össze. Akkorák mint egy-egy ország. Mikor aztán a tavasz elkezdődik, ezek a jéghegyek a vihar korbácsoló hatalma, a nap mindinkább növekedő heve előtt darabokra szakadoznak s mint jéghegyek lassan nyarálni indulnak az egyenlítő felé. Egyik kisebb, másik nagyobb, akárhány fölér egy vármegye nagyságával. Hogy mily mélyen van az alsó felük senki se tudja, a vízből kiemelkedő részei azonban sokszor a legremekőbb gletscherek szépségével pompáznak. A míg a vízből kiemelkednek, kevés veszedelmet rejtenek magukban, de mihelyt a nap ereje a felső tömeget elolvasztotta, alattomos utonálló lesz belőlük, amely a hajónaknak valószínű réme. Ha észreveszik, a hajó hirtelen irányt változtat s mérföldekre kerül az

orvtámadót, de ha az éjjeli sötétség leple alatt támad rá, illetőleg tükrözik össze a hajóval, a legnagyobb veszedelmek származhatnak a kellemetlen vizit következménye képen. A hajósok nem tudnak ellene másként védekezni, hogy félóránként megméri a tenger vizének hőmérsékét. Mert ha jéghegy van közelben, a jég lassu olvadása mérföldek távolságára lehúti a víz hőfokát. Ilyenkor a kormányos tudja, hogy veszedelem van közeledőben. Egyébiránt a jéghegyek valószínűleg áldás is tudnak lenni Amerika népeire. Tudvalevő, hogy New York egyike a legmelegebb városoknak. Nyár idején 40—45 fokra is felszökik benne a meleg, amely különösen a 20—30 emeletes házak között megszorulva, oly fulasztó teherként súlyosodik az emberekre, hogy azok légymódjára hullanak rakásra, szegényebb néposztály ilyenkor éjjelre kimenekül a lakásából és a nyilvános parkokban tanyázik. Ha azonban egy ilyen jéghegy közeledik lassan, méltóságosan, a március hűvösségét varázsolja az egész városra s az emberek kánikulai pihegés helyett tavaszi dalokat fuválnak.

S ha a veszedelem az Ocean végtelen hullámain érné az embert, az Ocean puha, csendes nyugalmat nyújtana sötét ölné. A zúgó hullámok jajongása, fehér sárlások vijjogása, járomba fogott küzdő, robotoló emberek nyögése nem hallatszának le soha abba a mélységes temetőbe. És mégis borzalmas volna ott lenni a pihenés. A kis harang zokogása ott a temető kapujában nem fogadná pihenésre térő tetemünket, rokonok, szülők, testvérek könnye nem áztathatná sirunk hantjait, a

meováltás jelét nem tűzné senki porladó csontjaink föl s nem volna senki, a ki néha-néha kijönne sirhalmunkhoz, hogy könyvelv öntözze meg a fölöttünk hervadozó virágokat s belefűznél elmélkedésbe a mult szeretetét emlékeinket, a melyek neki egykor egy egész világ voltak.

Borzalmas, kegyetlenül borzalmas volna a temető az Ocean mélyében. Talán sohse tudtam ezt igazában, mint 20-án, mikor magyar testvéreinkhez itt a hajón szentbeszédet intéztem. Elég vén szónok vagyok immár, ismerem a szónoki hatás sokféle csinját-binját, de nagyobb, megrendítőbb hatással talán életemben sem beszéltem még, mint mikor ezeket a főnnebb említett gondolataimat magyar honfitársaimnak a lellem mélyéből elmondottam. Szinte görcsös, fuldokló zokogásban törtek ki a nők férfiak egyaránt s én láttam, hogy ezeket a szegény embereket elválaszthatja az élet gondja, a pénz a vagyon után való görcsös ragaszkodás, de az örök pihenés, az ösök iránt való szeretet, az akácáfas kis temető még az életnél is erősebb kapocs a szívükben.

A tengert leirtam egy-két vonással. Szépségéről, hatalmáról, ezeryi bájáról jól tudom, érzem, hogy soha sem irhatnék eleget. Csak az időjárásról akarok egyetmást elmondani. Az Ocean különösen a nyári hónapokban általában nyugodt, szokott lenni. Nagyobb viharok ritkán születnek ilyenkor s ha születnek, hamar meg is halnak. De a teljesen derült időjárás is csak a ritkaságok közé tartozik.

A hajón eltöltött 19 napnak mind a két

Igy járunk mi a fogyasztási szövetkezeteinkkel, amelyeket olyan nagy apparátussal s neki húzódkodással alakítottunk a megyében. Most már sokkal alább adjuk a lelkesedésből s minden lelkismeretfurdalás nélkül teljesen közömbösek leszünk a szövetkezetben feltárlható népredekekkel szemben. Pedig ki meri mondani, hogy a szövetkezet gondolatán felépíthető népjólét szolgálata nem keresztény és hazafias érdek? Mi fogja megállítani a lábunk alól kicsuszó földet, a nemzet vérvesztését, amely az Océánon tulra foly, a nép anyagi és erkölcsi épségét, erejét, önállóságát, boldogulását? Hogy fogjuk tőle várni, hogy a jogok kiterjesztése révén kezére juttatott hatalmát a haza legszembetűnőbb érdekeinek védelmére, elősegítésére használja fel, ha azok fogják dirigálni őt, akik a házat a mindennapi szükségletekkel, asztalát kenyérrel látják el, s legszebb jogainak gyakorlásakor kezébe nyomják a — a pálinkás flakót? Mind ezt kérdezzük azoktól, akik könnyen tulteszik magukat a szövetkezet gondolatán felépíthető népboldoguláson.

ÚJDONSAGOK.

Helyzetdal.

Most készült, sok az adó,
A város még sem haladó,
— Épügy mint góba, a fakó.

— **Személyi hír.** Reé István főkapitány két heti Fonyódi nyaralásából holnap érkezik vissza városunkba. Amint halljuk, a főkapitány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy beadja lemondását.

— **Nász a Széchényi családban.** Széchényi Erzsébet grófnő, néhai Széchényi Imre gróf és özvegy Széchényi Imréné Andrássy Mária grófnő második leányát eljegyezte Somogyvárt *Erbach-Schönberg* Viktor német herceg, a porosz első testőrezred főhadnagya, aki jelenleg a bécsi német nagykövetség attaséja. A vőlegény unokabátyja a spanyol királynénak.

— **Családi öröm a Zichy-családban.** Folyó hó 22-én d. u. 1 órakor gróf Zichy Rafaelné sz. Pallavicini Edina egészséges fiu gyermekkel ajándékozta meg férjét. A keresztelést folyó hó 26-án *Döbrössy* Alajos pécsi kanonok fogja végezni *Székely* Gyula házi káplán segédkezése mellett.

— **Esküvők.** Csendes Géza folyó hó 27-én, kedden d. e. 12 órakor vezeti oltárhoz a ciszterciák templomában dr. *Mader* Ferenc ny. kir. táblabíró bájós leányát *Hedviget*.

Dr. Keresztes Béla, felsőnyárasdi gyógyszerész a napokban esküdött örök hűséget *Fröschl* Ferenc helybeli építőmester kedves leányának, *Teruskának*.

— **Kinevezés.** Balog Géza felcsuti lakost a váli járás gazdasági tudósítójává nevezte ki a földmívelési miniszter.

— **A pótdadó.** A város számvevősege heteken át tartó munka árán egybeállította a jövő 1910. évi költségvetést, beleillesztve mindazon személyi és dologi kiadásokat, amelyeket a jövő évre szükségessé lát. Az összeállítás tulajdonképpen a város bizottsági tagjaiból összehívott értekezletek eredményének elszámolása. A több héten át a polgármester, azután a helyettes polgármester elnökele alatt tartott értekezleteken gondosan megvitatják a jövő évi költségvetés összes tételait, a város bevételeit és kiadásait s a számvevőség ezekből csinálta meg számvetéseit, s azt beállította a város pótdadója. A számvetések megtétele után kintt, hogy a város jövő évi pótdadója 94%-ra fog emelkedni. Mindenesetre olyan horribilis összeg, amely aggasztóan foglalkoztatja a város adófizető polgárságát. A pótdadónk folyton emelkedik; ehhez mérten, illetve ehhez méltányosan azonban nem látjuk a haladásnak azokat az elmaradhatatlan követelményeit, amelyek a szociális értelemben vett közjóét, közboldogulást megteremtésére szükségesek volnának. A haladásunk csak *kényelmi* eszközökben s a legalemlebb kulturális követelményekben mutatkozik, ott is igen lassan és kevés bátorsággal és határozottsággal. A jövőtől várunk mindent s igazán kár, hogy még jödeig a multak hiányainak s mulasztásainak pótlásában kell erőnket kimerítenünk.

A 94%-os pótdadó természetesen még nem határozott. A közgyűlés fogja meg, majd kintja után renoválni. Mi meg vagyunk győződve, hogy a 94%-os pótdadót igérő költségvetés természetesen fog keresztül, menni akárcsak tavaly, mikor a számvevőség szintén 94%-os pótdadót állított be rideg számvetésben. A tavalyi költségvetést restauráló közgyűlés azután heves küzdelmek árán 10%-ot leltött a pótdadóból. Ez a vonzó példa talán az idén is meg fogja tenni hatását.

— **A Déli Vasút államellátása.** A Déli Vasút pénzügyi helyzete az elmúlt, 1908 dik esztendőben 9.370.204 koronával rosszabbodott. Ennek az eredménynek azonban nem annyira a forgalom csökkenése az oka, hanem inkább az a körülmény, hogy az üzemi kiadások rendkívüli módon megnövekedtek. Valószínű, hogy 1910-ben, amikor a Déli Vasuton a felemelt díjszabás életbelép, a vasút pénzügyi helyzete is jobbra fordul Valószínű, hogy a kedvezőbb helyzet bekövetkeztéig a Déli Vasutnak újabb kölcsönről lesz szüksége. Déli Vasutnál bekövetkezhető államosításra való törekvés mindjobban előtérbe nyomul s ha a közeljövőben még nincs is kilátás rá, de az a kérdés többé nem kerül le a napirendről.

— **A szabadságzobor.** A szabadságzobor restaurálása, amely az egyetén emléke nálunk a negyvennyolcas nagy időknél, közel áll a megvalósuláshoz. *Sádra* Gyula dr. polgármester, függetlenségi kör választmányja élé irábéli indítványt tett, hogy fogadja el *Bory* Jenő szobrászművész elkészült s művészi becsül tervezetét. A tervezet kivitele 3140 koronába kerül, amelytől előteremtése képen a már összegyűjtött 2500 koronás összeg kiegészítését az augusztus havában tartandó rendkívüli közgyűlés élé vezérli a polgármester. A függetlenségi kör folyó hó 21-én ez ügyben ülés tartott, amelyen elhatározta, hogy a polgármester indítványa értelmében *Bory* Jenő tervezetét elfogadja s megbizja őt a további műveletekkel.

— **Hadapródok átutazóban.** A budapesti Ludovika Akadémia 32 negyedéves növendéke tegnap d. u. 2 órakor egy kapitány vezetésével városunkba érkezett s a Magyar Királyban és a Fekete Sasban voltak elszállásolva a hadapródok Veszprémből jöttek és ma reggel indultak tovább.

— **Baleset lovaglás közben.** Sulyos baleset érte három héttel ezelőtt *Luchenbacher* Miklós kápolnásnyéki földbírtokos szeretetreméltó leánykáját, Adélt lovaglás közben. A sportkedvelő

felét felhők árnyékolják be, vagy szélvész tombolt körülöttünk. Viharunk nem volt, más t. i. olyan Carpathiát nagyobb kilendülésekre ragadta volna. Az aszszonynép különösen a harmadik osztályon többször elragadtatta magát s a Vezuv példáját követte, de én úgy megszoxtam azt a kis ingást, hogy éppen nem érzem a kellemetlenségeit.

A hajónk méreteitől érdemes elmondani egy-két adatot. Hivatalos adatok szerint a hossza az orrától a faráig 246.87 méter, szélessége 19.58 méter. Vagyis magasságban megfelel egy jól kiépített kétemeletes háznak, hosszúsága pedig van akkorra, mint a Nádor-utcában a ciszterci templomtól az Elite kávéházig elterülő épületeszek. S hogy a hasonlat teljes legyen a két nagy árbóc alulról számítva, körülbelül megfelel a ciszterci templomtorony magasságának: 53.64 méter. A hajó óránként átlao 14.5 angol tengeri mérföldet fut be, a mi 26—27 kilométernyi gyorsaságnak felel meg. A valóságba azonban nem futunk meg átlagos gyorsaságban 25 kilométernél nagyobb gyorsaságot, pláne a mikor a két napi kód oly békiyót kötött lábainkra, hogy egy nappal később érünk a New-yorki kikötőbe.

A hajó sulya 13,564 tonna, vagyis 135 ezer métermássa, ehhez hozzájárul 86 ezer 600 métermássa suly, amekkora suly víz tömegnek helyét a tengerből, kiszorítja. Ezenfelül elbir a hajó 110 ezer métermássa sulyt, vagyis a Carpathia összesen 33,224 tonna = 332 ezer 240 métermássa sulyal esik a latba, ami azt illeti elég tiszteletreméltó tömeg s vele nem kell félni, hogy

a különben nagyon megdicsért Océán őfelsége minden szelid nyomásának engedünk. Elfogyaszt a hajó naponta 106 tonna szén, vagyis 1060 métermázzsát, még pedig a legfinomabb antracit szénből, amit egyébként az állandó finom fehér füstje is mutat. Ha rossz és otcso szénen használ, az kétszer akkora sulyt és kétszer akkora helyet jelent, pedig a hely és a suly egy ekkora tömeggel szemben óriási fontossága. Hiszen az 1060 mm. szén tíz vagon szénnek felel meg s ha a hajónknak csak 20 napi időt számítunk is Amerikáig egy vonatra 20 vagont számítva, csupán a szénét tíz vonatnak kell a Carpathiára elszállítani. Pedig a készletnek annál jóval jelentősebbnek kell lennie, mert nagyon könnyen megtörténhetik, hogy egy vihar kitereli a hajót a rendes irányból, vagy kód ereszkedik le a tájra, eltörik valami kerék, vagy elpusztul a kormány s a 20 nap helyett 40—50 napig vagyunk kénytelenek a tengeren vesztegelni. Az Océánon pedig nincsenek boltok, hogy egy két métermázza fűtőanyagért leszállani lehetne.

Érdekes maga a hajó kéménye is, amelynek az átmérője 4.75 méter, vagyis egy lokomotív egész kényelmesen sétálhat benne fel és alá, sőt a bősége egy széken megalkotott alagutnak is tökéletesen megfelel. A gépekhez szükséges 21 fűtő, 18 szénhordó és 8 olajozó bácsi, a kiknek egyéb dolguk semmi nincs.

Van a hajón 6 főbb tiszt, 8 gépész, 3 orvos két főrendező, 25 egyéb tiszt, 37 matróz, 113 pincér, 2 tolmács, 1 betegápoló és 1 betegápoló-

nő, 6 szakács, 6 pék, 3 tányérmosó, 2 jégkészítő, 2 villanykészítő, mert az egész világítás villányra van berendezve és 2 rendőr. Az összes személyzet 275 ember.

Mindezek fölött áll mint egy király, annak hatalmával és parancsszavával a kapitány, egy megfagyott képű tengeri medve, aki mosolyogni elfelejtett s csak parancsolni tud. Ur élet és halál fölött. Őrzi a hajó szigorú törvényeit. Mert pl. ha egy nő a férfi kabinban, vagy egy férfi a női kabinban találódik, a kapitánynak joga van őt az I-ső osztályból a II-ba, a II-ból a III-ba letenni, esetleg vasra veretni s a kapitányi fedélzet mellett levő áristomba rakni, ahol áldogálva, kenyéren és vizen elmékedhetik a felől, hogy milyen nagy ur a kapitány s minek is van szerelem a világon. Szidhatja, fenyegetheti újságokkal, a képviselőházzal, akár európai kongresszióval — nem használ semmit. — Itt a kapitány az ur, fölötté csak a jó isten van, aki nem dörög le minden jó kedvű legény óhajlására meny-dörgéssel a haragos égből. Egyébiránt a büntetés legtöbbször pénzbüntetés szokott lenni, ami elég keserves dolog a matrózoknak, akik 2—3 heti keserves munka után annak a pár órai jump-lásnak a reményességével biztatják magukat, s mit majd a partralépkor engedélyeznek nekik.

(Folyt. köv.)

lányka leesett a vágató paripáról s az esés oly súlyos következményekkel járt, hogy a lányka három bordája eltört. A gondos orvosi kezelés azonban oly sikeres volt, hogy — amint örömmel értesültünk, Luichenbacher Adélka egészsége nemcsak tökéletesen helyreállott, de sportkedve is újra visszajött s most már ismét vígan lovagolja a paripát.

Halálozások. Nagy részvételt vesszük a gyászírt, köy költai Tóth István ny. városi főjegyző felesége tegnap a kora reggeli órákban szívizékhűdés következtében hirtelen elhunyt. Az áldottlelkü uriaszonyt, akit őszinte szeretettel vett körül minden ismerőse, felkélés után hirtelen rosszullet fogta el. Hozzájártozó orvosért küldötték, mire azonban az megérkezett, kilehelte lelkét. Az elhunyt urinó 58 éves volt. Temetése holnap d. u. 5 órakor lesz a Nádor-utcai gyászházból.

Tóth Sándor vármegyei főszámvizsgáló tegnap reggel 52 éves korában elhunyt. Reggel még jókedvűen ment hivatalába, vígan beszélt hivatalnok társaival a napokban a Balatonra rendezendő kirándulásról s ekközben hirtelen összeesett s néhány pillanat alatt szívizékhűdés következtében elhunyt. Halálának híre a vármegyén kitűzték a gyászlobogót. Temetése, ma d. u. 5 órakor volt a Budai uti gyászházból, a vármegye tisztikara testületileg vett részt a temetésen.

Uj utak a vasúthoz. A balatonvidéki vasut Polgárdi szőlők Polgárdi és Füle állomáshoz vezető utakat a törvényhatósági utfenntartás kezelés alá bocsátották. A Polgárdi szőlők és Füle állomáshoz vezető ut és a Fövényhez vezető ut évi fenntartási költségének pedig felét a törvényhatósági utalap viseli.

Hitelbiztosítók tagok figyelmébe! Augusztus hónapban megérkezik a szén, még pedig elsőrendű porosz szén, kinek szüksége van rá, idejében jelentkezék, mert szeptemberi szállításra már drágább lesz. Téli faszükségletüket szintén lehetőleg már most szerezzék be, mert a szövetkezet fáját két hónap alatt tartozik elszállítani. Jelentkezni lehet Távirida-utca 6 sz. alatt.

A Mátyás templom új orgonája. A koronázó Mátyás templom IV. Manual 80 szóló és 30 mellékváltozatu villamos új orgonáját, melyet a király ajándékozott a templomnak, a napokban megtekintette Apponyi Albert gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter. A minisztert Wladár Tivadar dr. bizottsági elnök, Vavrinec Mór karnagy és Rieger Ottó, az orgona építője fogadták. A miniszter az átadásra teljesen készen álló orgonát behatóan megtekintette, megelégedésének adva kifejezést a mű felépítésének, Rieger Ottónak melegen gratulált. Az orgonát a felszentelési ünnep után valószínűleg még e hét folyamán átadják rendeltetésének.

Utazási könyvek, Báderekok, stb. nagy választékban kaphatók Klökner Péter udvari könyvkereskedésben Sárkesfehőrvárott.

Nyaralók rovata. Zalaszentmihály: Doris István hittanár. Balatonfüred: Holly Géza ügyvéd. Tátra: Námessy Medárd ciszt. főgimnáziumi tanár. Balatonlelle: Detrich Zsigmond földbirtokos és leánya (Aba.) Baj: Pásztor Sándor gyógyszerész és családja. Abbázia: dr. Vargha Damján ciszt. főgimnáziumi tanár. Hévíz: Gerő Jakabné gyárigazgató neje. Reichenhall: Havas Géza nagytözsés. Balatonszárszó: dr. Steinherz Jakab főrabbi és családja. Balatonfüred: gróf Cziráky Antal és neje (Lovasberény.) Kolozsvár: Zavaros István tanító. Franzesbad: Vermes Frigyesné kereskedő neje. Somogyváros: Erdőssy Bódog ciszt. főgimnáziumi tanár. Svábhegy: Klein Erzsike. Bodajk: Weszely Józsefné és családja. München: Schwarzbach Flóra. Heringsdorf: Hajduska Gyula pénzügyi tisztviselő és neje. St. Radegund: Szögyény-Marich Géza. Havre: Schmidt Rajmund felső kereskedelmi iskolai tanár. Karlsbad: Zalai Mihály ciszt. főgimnáziumi igazgató. Pukersdorf: dr. Löwy Márkáné ügyvéd neje.

LEGJOBB
CIPŐTISZTÍTÓSZER

mely a légpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi, NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlítható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Zarándoklat Máriacellbe. Az Országos Katolikus Szövetség folyó év aug. 14—19, illetve 16—19 napjai Nagy Máriacellbe vezet zarándoklatot. A zarándokt csoportja között lehet választani.

I. csoport. Aug. 14-én, szombaton reggel 6 órakor indul Bndapestről, a Petőfi térről. Aug. 15-én ünnepi istentisztelet. Megérkezés Marbachba. Aug. 16-án. Visszatérés Marbarbha, különvona-ton Rosenau-ba érkezés. Aug. 17-én Különvona-ton Amstettenem keresztül San Pölten-be érkezés. 12 órakor külön vonaton Máriacellbe indul az új zarándok csapat. Aug. 18-án reggel közös szent áldozás, 9 órakor ünnepi istentisztelet. Délután a város megtekintése. Este különvonaton indulás San Pöltenen át Kremsbe. Aug. 19-én egész nap átutazások a hajón. Kiszállás reggel Pozsonyban a koronázó templom meglátogatására. Délután Esztergombán a bazilában fényszent-István ünnep. Megérkezés este Budapestre. Ezen hat napos ut költsége. I. oszt. vasuton, I. osz. hajón 65 korona. II. oszt. vasuton, I. oszt. hajón 50 korona. III. oszt. vasuton, II. oszt. hajón 33 korona. III. oszt. vasuton, III. oszt. hajón, 26 korona Ezen árak csakis a hajó és vasuti jegyek megváltását foglaljuk magukban. Étkezés át szállását mindenki magafizeti.

II. Külön csoport. Azok, kik az utat rövidebb idő alatt kívánják megtenni, külön csoportot alakítanak és indulnak. Aug. 16-án a Szent Ferencrendiek templomából. Budapest keletipályaudvarból Bruck-Wien, San Pöltenen át utol érik aug. 17-én délelőtt az első csoportot és azokat felvéve külön vonaton érznek. Máriacellbe és azondul a két zarándok csoport egyestülve végzi ájtatosságait és Kremsből szintén hajón tér haza. Ezen három napos ut költsége. I. oszt. vasuton, külön ágy a hajón 65 korona. II. oszt. vasuton, I. oszt. hajón 50 korona. III. oszt. vasuton, II. oszt. hajón 32 K. Ezen árakban a máriacelli szállás is befoglalatik. A zarándoklatra aug. 1-ig kell jelenkezni az Országos Katolikus Szövetségénnél (Budapest, Ferenciek-tere 7. sz.) Fővezetők Szent-iványi Károly, P. Butyky Antal és Guba Pál.

Egy tanonc felvételik Schmölcz László szobafestő és mazolónai vásártér 17. sz.

Gyümölcstermesünk. A földmivelési miniszterum a beérkezett jelentésekből most állította össze a gyümölcstermes statisztikáját. A statisztika adatai szerint a sárbogárdi járásban a körte-termés, a székesfehérvári járásban a szőlőtermés lesz a rendesen jobb. A gyümölcstermelés egyéb ágaiiban elég gyengén áll a megye. A termésnek ártott a hosszú tél, a tavaszi fagy és a virágzás idején tapasztalt rendellenes időjárás.

Perkátai események. Drnrék és figyelmes perkátai tudósítók közli velünk a következőket:

Halál a kutban. Folyó hó 22-én d. u. Havilla József 10 éves fiúcska, akit a pesti gyermekmenhely adott ki Nagyperkátára a kutból vízet mergetett. A harmadik merésznél megcsuszott s belezuhan a kutba. Vörös József legény, aki távolról tanuja volt a szerencsétlen eseménynek, segítségére sietett, de már csak holtestét hozta ki a kutból. A fiu feje, egész teste borzalmasan összeroncsolódott a kut falazatából kiálló kövекen.

A munka halotja. Kisperkátá pusztán a mult héten egy 14 éves főt fiut ütött agyon a vaseke szántás közben. A felelősség kiderítésére nyomozást indított a csendőrség.

A jó szappant arról lehet felismerni, hogy vízben könnyen oldódik és így a ruha szennyét is könnyen oldja. Eppen azért a köny-

nyen oldódó „Szarvas“-jegyü „Schicht“-szappant nért szivesebben fizetünk egy fillérrel többet mivel sokkal kiadósabb, mint az olcsóbb szappan. Kérjünk mindig „Schicht“ szappant a „Szarvas“-jeggyel, melynek tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk.

Szonációk Rácalmásról. Fúrge és ügybuzgó rácalmási tudósítónktól vettük a következő sorokat:

Galiba. F. hó 20-án d. e. 11 órakor Vagner József — a dr. Pajzs Gyula tulajdonát tevő Uj-galambosi tejhűtőnek — 12 éves János nevű fia a pusztai területén levő tó zsilipjeit megnyitotta. Mire a vasút fiu éretlen tettét észrevették, a víz a töről teljesen lefolyt. A kár igen nagy. A feljelentést megtették.

Bolondgomba. Folyó hó 22-én d. u. Mosonyi Györgynek 4 éves Erzsike nevű leánya szülei távollétében belendeket evett. Mire szülei hazamentek, a mérgezés tünetei erősen meglátáztattak a kis lányon. Gyorsan orvoshoz vitték. Ez gyomormosást használt, így azután sikerült a kis lányt megmenteni az életnek.

Szerencsétlen foghuzás. Seregélyesről írják: Csekó Dezső seregélyesi figaró, oly szerencsétlenül hozta ki Dancsa József gazda fájós fogát, hogy a műtéttel veszedelmes megbesitést Dancsát kórházba kellett szállítani. A foghuzó borbély ellen megindult az eljárás.

Rövid hírek.
Edmar. s. Kósa Ferenc fehérorái lakost Seregélyesen Koncz Imre ref. lelkész 4 fekete kutyája megtámadta és egyik az veszedelmes harapást ejtett rajta. A dühös fenyevadakat megfigyelik.
Az éjjel tolvaja. Szabó Gyula csavargó a mult hó 20-án este belopódzott Hauptmann József helybeli puskműves lakásába s onnét 18 koronát kilopott. A kir. törvénykezés büntetést előéletére való tekintettel 1 évi börtönrre ítélte.

Tolvaj szűcsesség. Kónya János helybeli szűcssegéd, a mult hó 15-én a Nádor-utcai Veisz L. és fia cégtől, ahol alkalmazva volt, egy aszt-ragan sapkát és egy ollót ellopott, s azokat elvitte. A kir. törvényesség 1 havi fogházra ítélte.

Elközpott. hus. Stanyl András seregélyesi lakos f. hó 21-én egy szarvasmarhát vágatott le a helybeli vágóhidón. A megvizsgálás alkalmával kitűnt, hogy a hus élvezhetetlen. Az állat tödő-gümőkóros volt és a genny- és evérülés is megállapított a húson. A húst a közfogyasztás alól a rendőrség elvonta s a gyepmesteri telepre szállította. — F. hó 21-én Nagy János h. városi állatorvos hússzemle alkalmával egy helybeli hantestnél a sertéshúst borsókásnak találta, s ez azonnal a rendőrség tudomására hozta, mely a húst a közfogyasztás alól elvonta és megsom-misítette.

Jégszekrények, gyermekágyak, kocsi-k és vasbutorok valamint takaréktűzhelyek nagy választékban állandóan raktáron Márkus Simon Fia cégnél Jóhái-utca 16.

Szerkesztői Üzenet

B. E. Seregélyes. Köszönjük alásan. Máskor is örülni fogunk a szorencsének.

Rácalmás. Igen derék. Tényleg: pontos, derék, szorgalmas, nagyrabcsúit, gavallér, fúrge, gondos, figyelmes, ügybuzgó stb. stb. tudósítónk. Stb.!

Kápolna. Ilát tényleg elfognak maradozni? Hová leszünk mi és a jó ügy? Nagy várakozással nézünk a jövő elé. Hítrekre is aspirálunk. Jó mulatást.

Etyek. Át fogjuk nézni őket s a tárgyilagosság mérlegére téve megfogjuk adni kinek-kinek a magáét.

Anyakönyvi statisztika.

1909. július hó 17-től 1909. július hó 24-ig.

Születés. Született: 9 törvényes fiu, 8 leány; 0 törvénytelen fiu, 0 leány, 1 halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 18.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 5 törvényes fiu, 2 leány, 7 éven felüli 7 férfi, 3 nő. Összesen 17. Eszerint a születés a halálozást 1-el múlja felül.

Meghaltak:

Grimm Károly r. k. 2 hónapos, Csorda-u. 14. — Tóth József r. k. napésáros, 59 éves, Szentgyörgykórház. — Bogrnár József ref. 11 napos, Selyem-u. 4. — Harrsa Ferencé r. k. mázoló segéd 37 éves, Selyem-u. 18. — Peresztegi Nagy István r. k. kisbirtokos, 34 éves, Öreg-u. 35. — Tóth László r. k. 4 éves, Csapó-u. 18. — Pál Istvánné Dankó Eva ref. 48 éves, Szent György-kórház. — Horvát József kéregető, 50 éves, Szent György-kórház. — Friedmann Bernát izr. 76 éves, Várkapu-u. 2. — Mester József r. k. 2. hónapos Sár-u. 42. — Udvardi János r. k. 12. éves, Szent György-kórház. — Pogál Mátvásné, Müller Mária r. k. 59 éves, Salátró-u. 2. — Özv. Wolhenstein Ignácné, Schmideg Jozefa izr. 82 éves, Fazekas-u. 14. — Málitz József r. k. 10 hónapos Öreg-u. 63. — Tóth Sándor r. k. pénzügyi szemellenőr, 51 éves, Budai-ut 7. — Gyura Anna r. k. 9 hónapos, Budai-ut 29. — Koltai Tóth Istvánné, Baracska Szüts Laura r. k. 56 éves, Nádor-u. 6.

Kihirdetések.

Gutman Gyula, önálló szobafestő és mázoló, Kégl György-u. 17. és Grósz Margit, Halász-u. 8. — Stasser Vilmos bédő, Felsővirg, Kuthy-pusztá (Tolna m.) és Bruck Elza, Kigyó-u. 5. — Rögönyi János, műszaki mechanikus, Budai-ut 102. és Reich Kozália, Lövőde-u. 8.

Schicht szarvas jegyi szappánát rendkívül, kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ

Ürlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

VÉDJEY.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2. SZÉKESFEHÉRVAR.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazó bundák,

raglán-felöltők, kabátok.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőlet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Falvy Ferenc Székesfehérvár, Kossuth-utca sarok

vette át a képviselőletét és a gyár rendes áraiban vállalja az őr-, nő- és gyermek-öltönyök, dilszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és vég-árúk, szőrmék sábké vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőlet és számos megbízatást kér

Kovald Péter és fia cég.

Székesfehérvári utmutató.

Fűszer:

FLITS PÁL FIA
fűszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kávébehozatala és
fűszer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

IFJ. TÖGLGYULA
festék és cement
főraktára.
Városház-tér 1 sz.

**Keresztény
fogasz. szövetkezet**
Szűgyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZZA GYÖZÖ
fűszer, festék és liszt ke-
reskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

HERMANN MIHÁLY
fűszer és liszt keres-
kedő
Tobak-utca 2 sz.

KOVÁTS ISTVÁN
fűszer és liszt keres-
kedő.
Palotai-utca 15 sz.

KÜMMEK KÁROLY
csemege, fűszer és liszt
kereskedő
Rákóczi-utca 7 sz.

Noszkó Horváth Gyula
fűszer, liszt és borkereskedő
Malász-utca 10 sz.

Hus:

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
iskola-utca
Marhahus.
1 kgr. I. r. leveshús 28 kr.
" II. " " " 24 " "
" pörkölt és gulyás 24 " "
" felső rostélyos
és hátszín 28 " "
Borjúhús.
1 kgr. combja 36 kr.
" vesés 34 " "
" eleje 30 " "

ASZTALOS GYULA
hus, szalona, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Iskola-utca 6 sz.

HAMMER IGNÁCZ
hus, szalona, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Üzlet: Palotai-utca 24
napi piac: Szűgyény
Marich-utca.

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Sütők:

CSEERNYAY VILMOS
sütődeje, naponta friss
Graham kenyér kapható.
Palotai-utca 19 sz.

MOHAI FERENCZ
sütődeje naponta friss
sütemény kapható.
Simor-utca 33 sz.

Divat:

Keresztes Zsigmond
divat áruház
Városház-tér.

Knazovitzky Béla
kamarai szállító, kalap, cipő,
úri és női divat külöleges-
ségek nagy raktára. Szabott
árak.
Nádor-utca.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

ALMÁSSY ISTVÁN
férfi divat üzlete
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Nádor-utca 7 sz.

ORSZÁGH IMRE
női szabó
Nádor-utca 3 sz.

**Singer Co. varrógép
reszvénytársaság**
ajánlja eredeti varrógepeit
Bognár u. 2 sz.

Rehorska Vilmos
műfesto és vegytisztító
intézet
Üzlet: Háltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfesto és vegytisztító
intézet
Városház-tér

PAPP KÁROLY
utóda Szlatkovszky József
műselyem festő vegytisztító
intézet
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:

KISS ANTAL
Fossuth-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

WEIHINGER LAJOS
Kossuth-utca 18 sz.

Bognár és Kristóf
polgári és papi szabók
Rákóczi-utca 2 sz.

Cipészek:

FÜZY MÁRTON
Kossuth-utca 7 sz.

HÁRY GYULA
anatómiai cipész üzlete
Budai-ut 28 sz.

KOVÁTS JÓZSEF
Kossuth-utca 5 sz.

NÉMETH SÁNDOR
Kossuth-utca 4 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

RÉDEI GÉZA
Kossuth-utca 15 sz.

Sándorovits testvérek
úri és női cipészek
Sas-utca.

VIRÁGH I. FERENCZ
Simor-utca 2 sz.
úri és női cipész.
Saját készítményű cipő
raktár.
Megrendések pontosan
eszközöltetnek.

Kalapos:

DITTRICH EDE
férfi kalap tüzlete
Szűgyény Marich-utca

Fürdő:

ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfélék:

PETE GYULA
fényképész
Várkor-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv,
zenemű, papír és fényké-
pező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

KUBIK LŐRINCZ
könyv és papirkereskedő
és könyvkötészete
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyvkötészete
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

Schnetzer Nándor
üveg, porcz. épület üveges
Szűgyény Marich-utca 5 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szűgyény Marich-utca 1.

KNAZOVITZKY ELEMÉR
vaskereskedő
Nádor-utca.

PAPP SÁNDOR
szij és nyereg gyártó
Nádor-utca.

IZINGER KÁROLY
szígyártó
Bank-utca

KÜMMEK BÉLA
mű és kereskedelmi
kértészete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

IFJ. LERF FERENC
mű és kereskedelmi kertész
Palotai-utca.

NEUBARTH LIPÓT
órás és órszerész
Nádor-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármeister
Malom-utca 6 sz.

BOHN ALAJOS
kefekötő
Bank-utca 6 sz.

PERCZ IMRE
esztergyályos
Simor-utca 27 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmeister.
Készít mindennemű új és
divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KÖNIG KÁROLY
kéműves és kőszőrüs
Városház-tér.

KÖNIG JÓZSEF
kéműves és kőszőrüs
Kossuth-utca 7.

**Vendéglők és
kávéházak:**

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz címzett
kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

FEKETE GÉZA
„Otthon kávéház”
Mozs.
Kossuth-utca 17 sz.

Öz. Emhecht Gyuláné
Dréher féle sörcsarnoka
Bank-utca 1 sz.

RÉDEI VILMOS
Vörösmarty kör
vendéglő tulajdonosa
Kossuth-utca.

Zichy-liget kioszkja
Május 1-én megnyílik.
Naponta elsőrendű zenekar.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház”
Nádor-utca.

UNTERBERGER LÁSZLÓ
„Balaton kávéház”
Kossuth-utca.

OBERMAYER IMRE
vendéglős
Lakatos-utca 3 sz.

HEGYI JÓZSEF
Színházi sörcsarnok
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Háltér 3 sz.

IFJ. HÉJJ FERENC
kálozi vendéglős
Tolnai-utca 2 sz.

HORVÁTH MIHÁLY
vendéglős kálozi borok s
pontos kiszolgálás
Tobak-utca 7 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

FEKETE JÓZSEF
vendéglős
Vásár-tér 23.

VINKÓCZY KÁROLY
beszálló vendéglős
Vásár-tér 36 sz.

Építők:

SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkor-ut 43 sz.

JÁMBOR ISTVÁN
kőműves és ácsmester
Vásár-tér 22.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

KISS KÁROLY
kőműves mester
Palotai-utca 67.

**Kszantner és Pintér
testvérek**
építési vállalkozók
Felsőkirálysor 49 sz.

STREIT JOZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

Ifj. Steszkal Ferenc
okl. kőműves mester és
építési vállalkozó
Szömörce-utca 2 sz.

MARCO DEMARKO
beton és mozaik készítő
Kert-utca 7 sz.

PEHÁK KERANDRÁS
építési vállalkozó
Csónka u. 9 sz.

Asztalosok:

NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

KÖRÖSY GYULA
épület és bútor asztalos
Távirda-utca.

NYÁRY GYÖRGY
kamarai szállító
épület és bútor asztalos
Felsőkirálysor.

FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

KUTI MÁRTON
épület és bútor asztalos
József-utca 2.

TOMAN JÁNOS
mű bútor és épület
asztalos
Háltér 19 sz.

BODA GYULA
épület és bútor asztalos
Lövőde-utca 12 sz.

GERBÁN ISTVÁN
lárapítos
Jókai-utca 4 sz.

Lakatosok:

WOLCZL JÁNOS
géplakatos
Bástya-utca 8 sz.

KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Ősz-utca 21 sz.

WELTZEL LAJOS
épület, gép és vízvezeték
szerelő
Vásár-tér 5 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Háltér 9 sz.

Festők:

GERLITS JOZSEF és FIA
szobatestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmölzt László
cím-, szobatestő és
mázoló
Vásár-tér 17 sz.

GÜNSBERGER KÁROLY
cím és szobatestő
Háltér 9 sz.

GUTMANN L. ÉS FIA
szoba, cím-cimer és fanemű-
festő.
Iakik József-utca 4.

Temetkezés:

HERMANN KÁROLY
ÉS TÁRSA
„Kegyelet” temetkezési
vállalat
Kossuth-utca